Upphandlingar
31/1 2019

Tågtrafikupphandlingar

Kommande tågupphandlingar och en nordisk utblick

Kommande tågtrafikupphandlingar

Andelen upphandlad tågtrafik ökar i Sverige

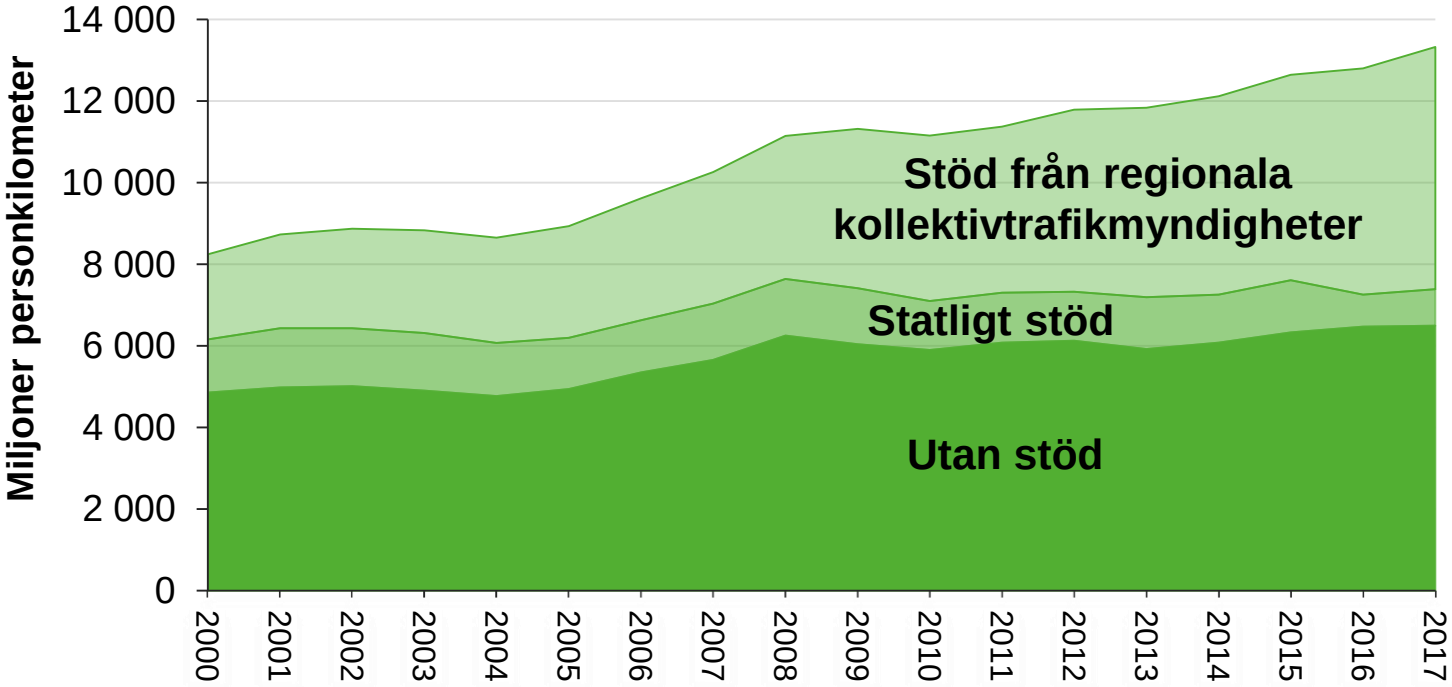

Upphandlare

Regionala

Regional myndigheter upphandlar trafik utifrån ett politiskt beslutat trafikförsörjningsprogram

Nationella

Statlig myndigheter eller verk upphandlar trafik på uppdrag av regeringen

Bruttoavtal

Incitament

Nettoavtal

Tjänstekoncessioner

17 tågtrafikavtal i Sverige

Bruttoavtal, med incitament

Avtal	Operatör	mtkm/år	fordon
Öresundståg	Transdev	13	104
Pågatåg	Arriva	12	99
Krösatågen	Tågkompaniet	5,4	36
Västtågen	SJ	10	91
Östgötapendeln	Arriva	3	13
Stångådal- & Tjustbanan	Transdev	2	11
SL Pendeltåg	MTR	10	129
Upptåget	Transdev	3,1	13
X-trafik	Tågkompaniet	1,6	6
Kinnekullebanan	SJ	1	11
E34 Roslagsbanan	Arriva	3	29

Tjänstekoncessioner

Avtal	Operatör	mtkm/år	fordon
Värmland	Tågkompaniet	1,7	14
Vänertåg	SJ	1,3	4
Tåg i Bergslagen	SJ	10	28
Mälartåg	SJ	7	45
Nattåg Norrland	SJ	2,5	92
Norrtåg	Tågkompaniet	5	20

Marknadsandel (oms*) tågtrafik resp spårbunden trafik

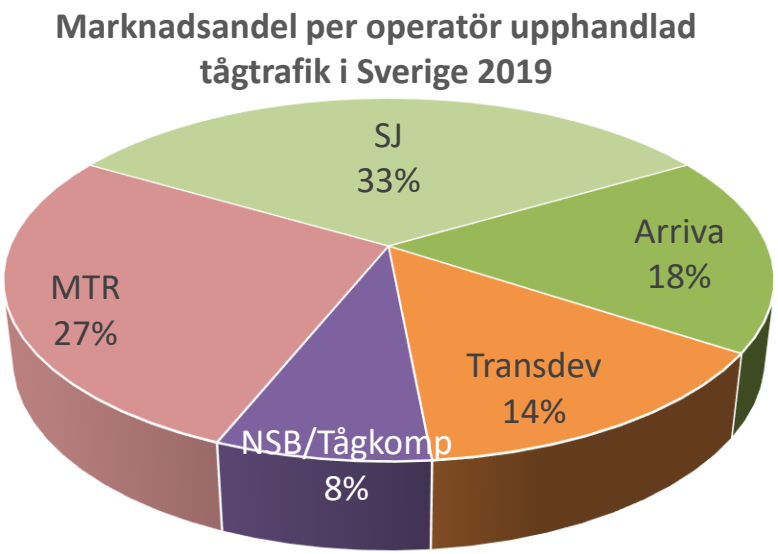

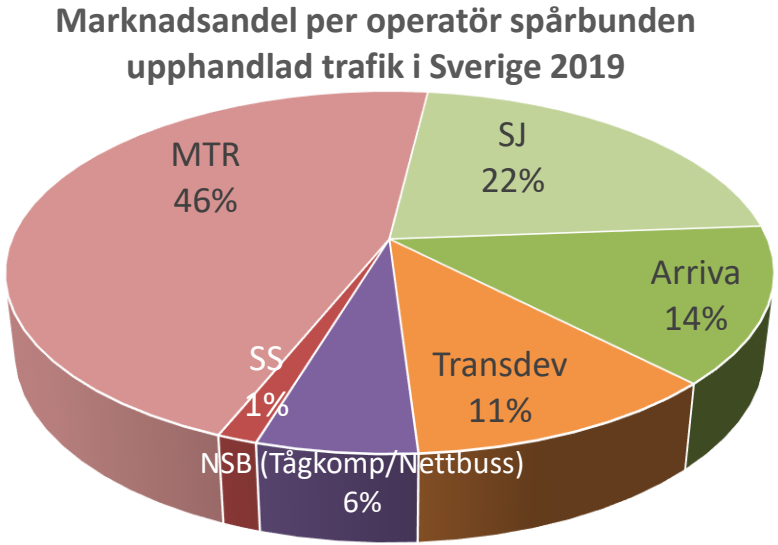

Omsättning tågtrafik: ca 7 Mdr kr/år

Omsättning spårbunden trafik: ca 10,5 Mdr kr/år

* OBS ungefärliga siffror. Avtalens omsättning kan inte alltid jämföras med varandra beroende på vad som ingår i avtalet avseende tex fordonshyror.

Tågtrafikupphandlingar i Norden med trafikstart 2020-2023

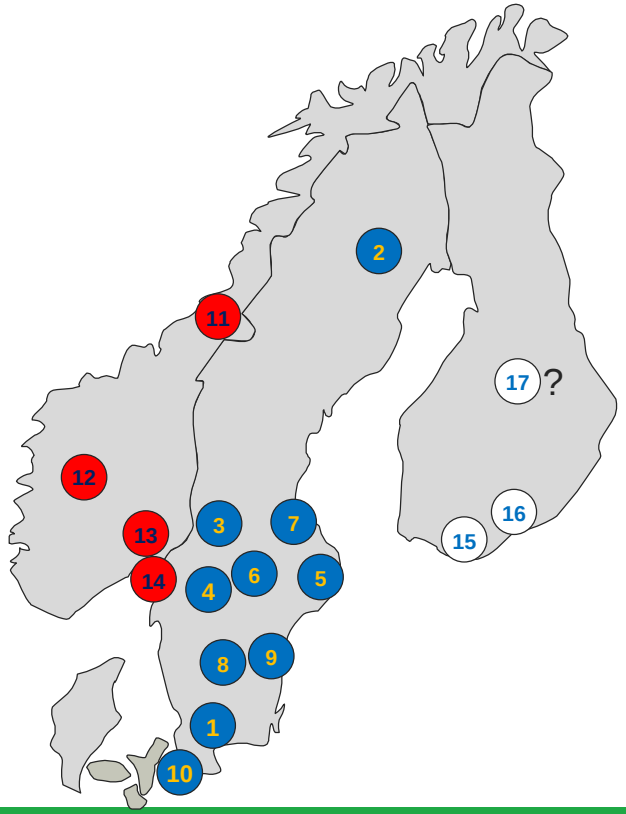

	Anbud	*Trafikstart*	
1	Öresundståg	Dec 2020	
2	Nattåg Norrland	Dec 2020	
3	Värmlandstrafik	Dec 2020	Direkttilldelning
4	Vänertåg	Dec 2020	
5	Roslagsbanan	Jun 2021	
6	Mälartåg	Dec 2021	
7	Upptåget	Dec 2021	
8	Krösatågen	?	2018-års upphandling görs om
9	Stångådal- och Tjust	Dec 2021 eller Dec 2022	
10	System 3	Dec 2022	
11	Paket 2 (Nord)	Jun 2020	
12	Paket 3 (Vest)	Dec 2020	
13	Paket 4 (Oslo lokaltåg)	Dec 2022 prel	
14	Paket 5 (Halden-Gjøvik)	Dec 2023 prel	
15	Närtågen Helsingfors	Jun 2021	
16	Regionaltåg Syd	Jun 2022	
17	Finland paket 2	Jun 2023 prel	

Direkttilldelning till kommersiella bolag

Vänertåg

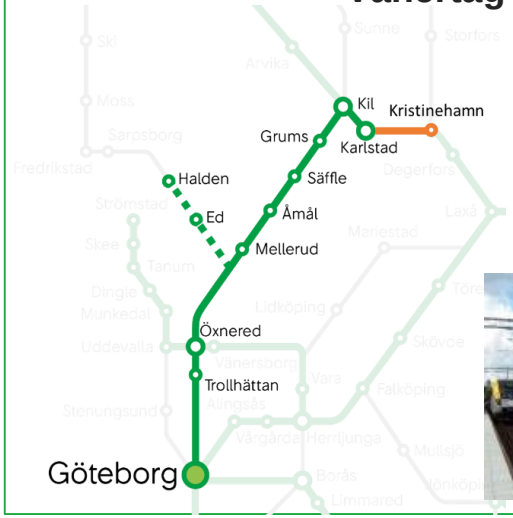

Värmlandstrafik

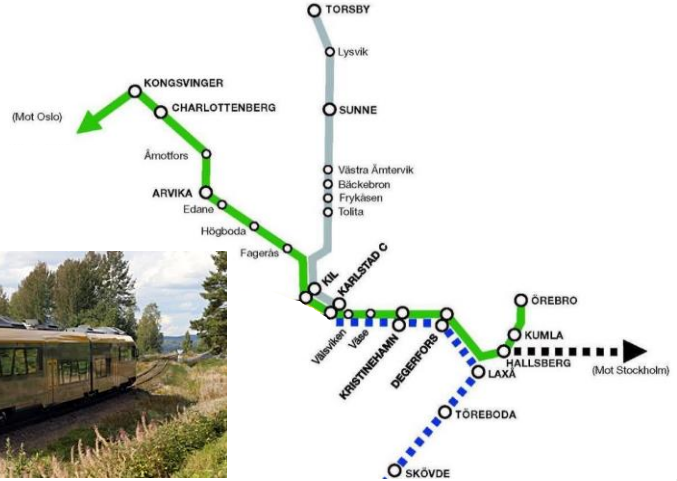

Ur Lag om kollektivtrafik:

7 § En regional kollektivtrafikmyndighet får direkttilldela avtal som avser järnvägstransport enligt artikel 5.6 i EU:s kollektivtrafikförordning endast om det årliga genomsnittsvärdet* av avtalet uppskattas till ett belopp motsvarande högst 7,5 M€. Andra behöriga myndigheter får direkttilldela sådana avtal utan begränsning

**Värde* definieras i EU:s kollektivtrafikförordning som det belopp som motsvarar kollektivtrafikföretagens totala ersättning plus inkomst från biljettförsäljning som inte överlämnas till den behöriga myndigheten. Dock räknas inte biljettintäkter som skulle influtit från trafik även om den inte upphandlats in i *värdet*.

Nordisk utblick

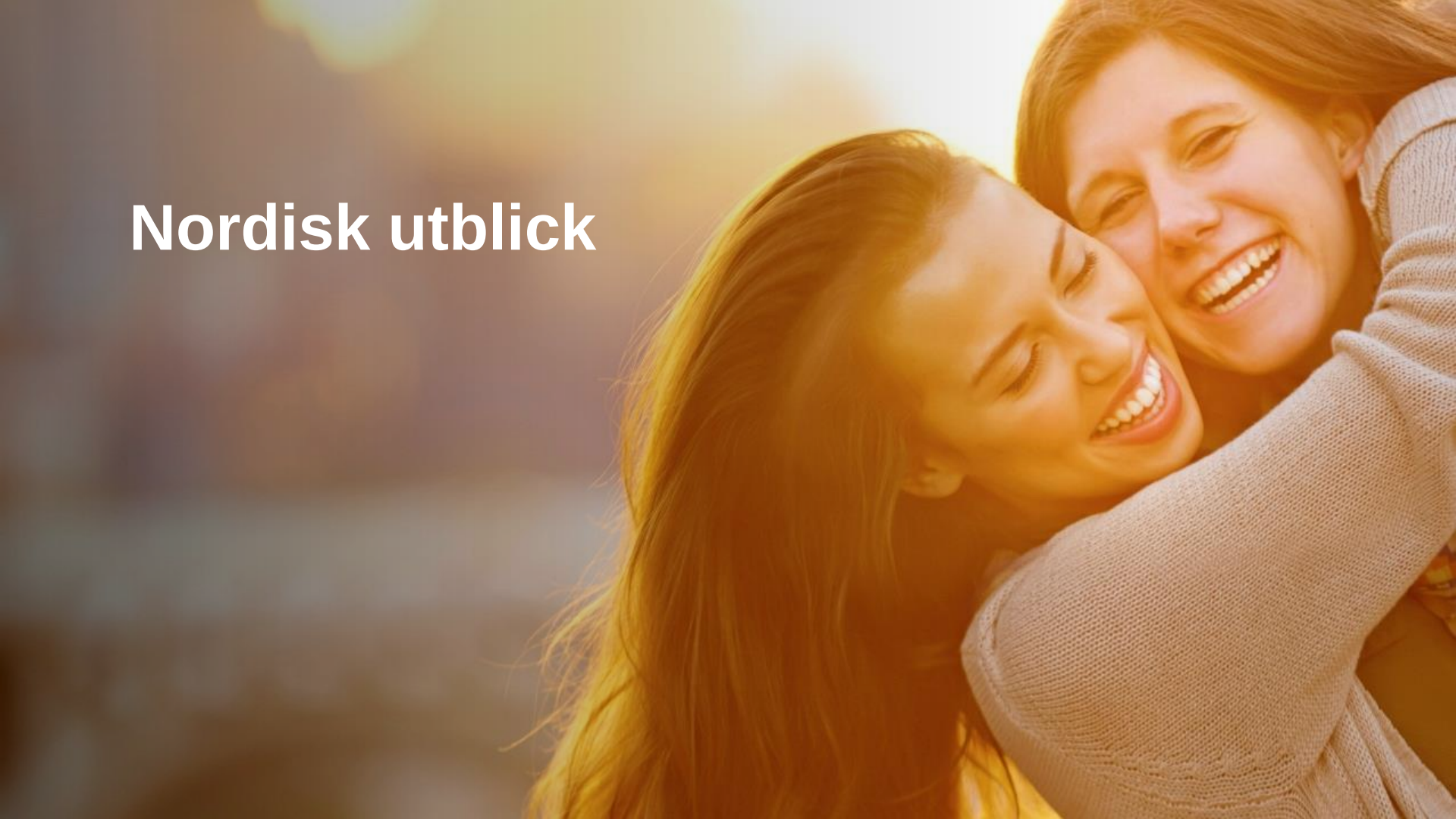

5 länder står för 70% av persontransportarbetet på järnväg i Europa

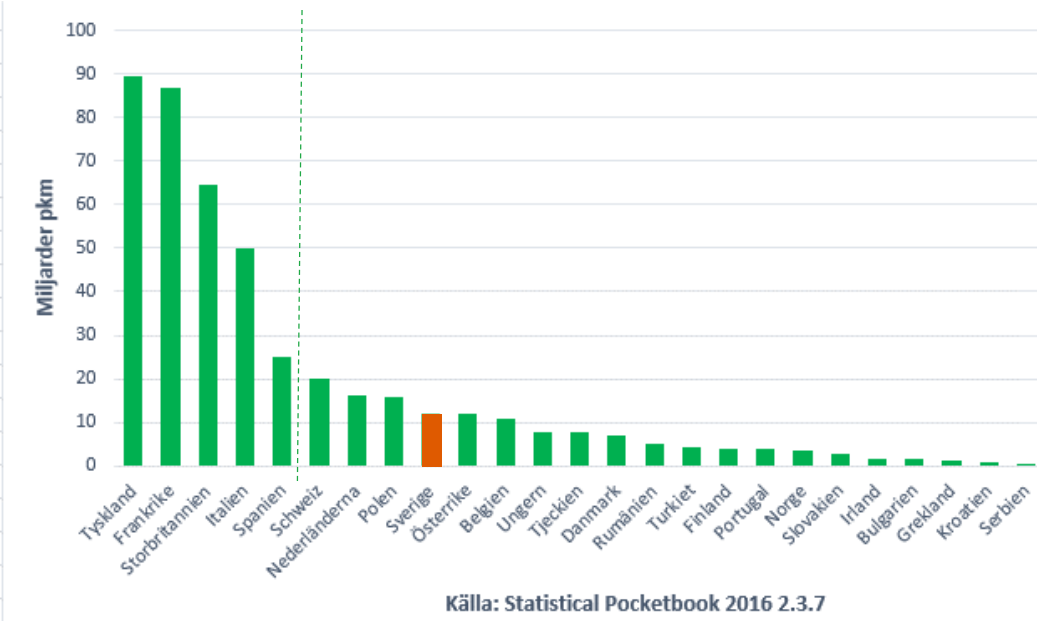

Källa: Statistical Pocketbook 2016 2.3.7

Ryssland: 120,4 md personkm
Ukraina: 37,1 md personkm
Vitryssland: 7,1 md personkm

Bara i Schweiz, Österrike och Danmark har järnvägen en andel över 10% av transportslagen

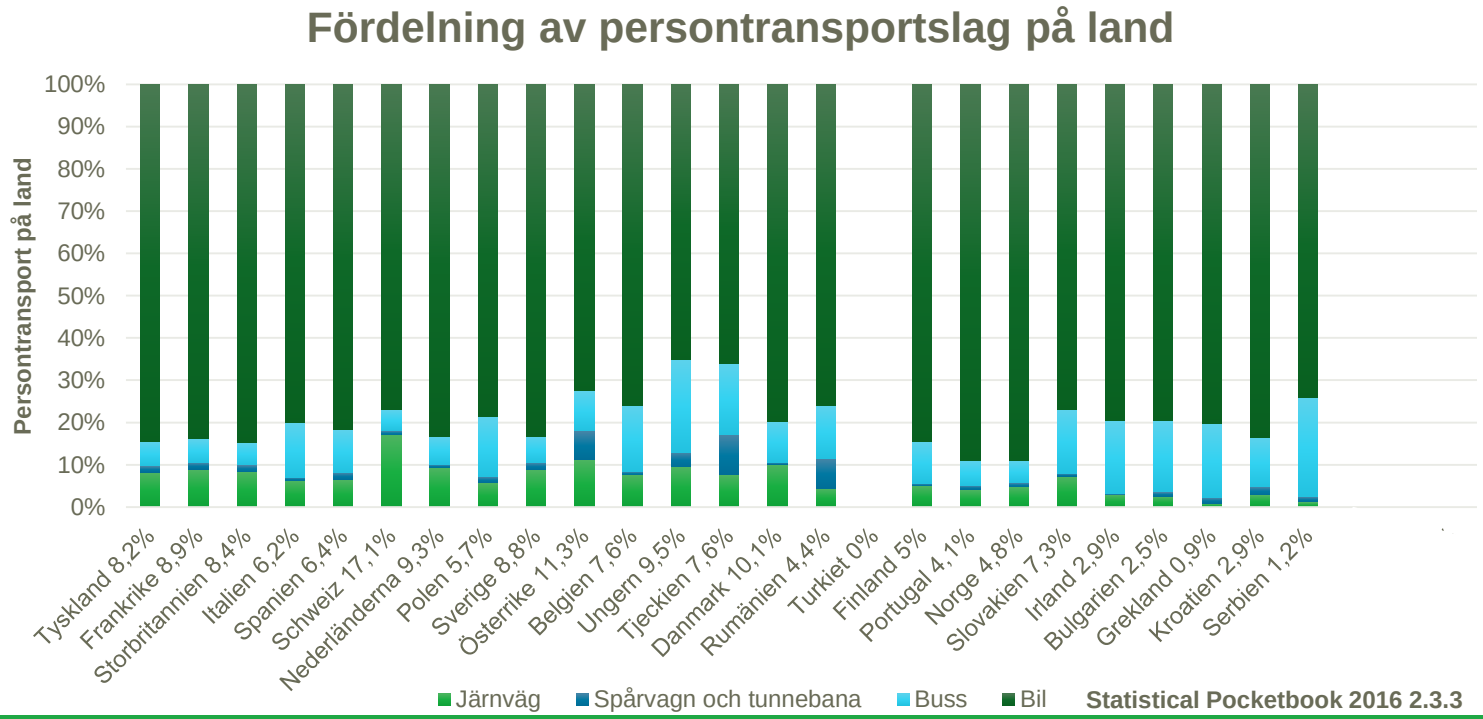

Nordens flitigaste tågresenärer finns i Danmark

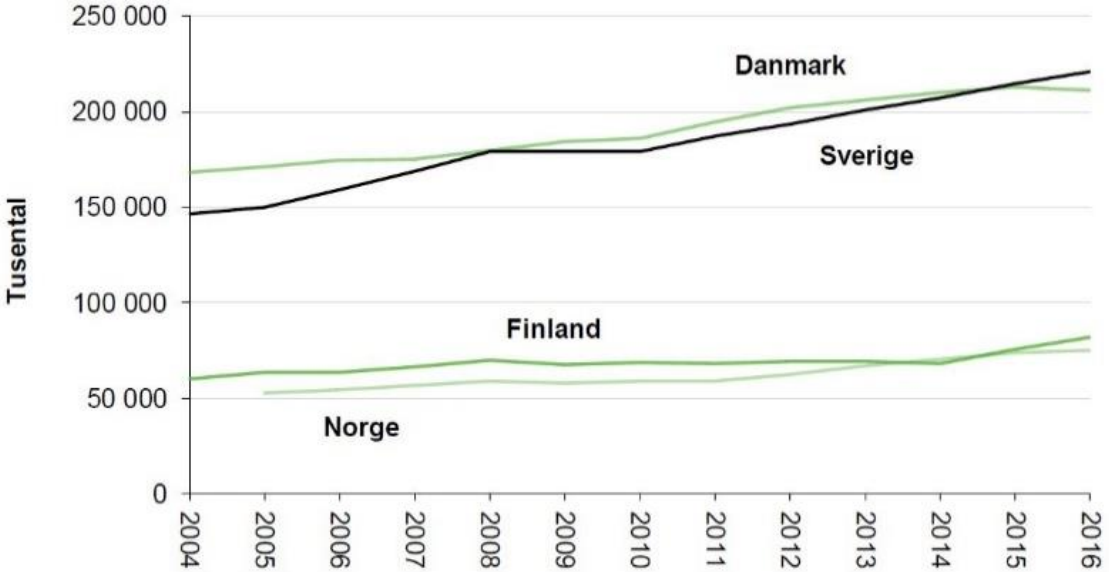

Antal tågresor/invånare & år

Danmark: 37

Sverige: 22

Finland: 14

Norge: 14

Statliga Upphandlare

Sverige:
Trafikverkets avtalar om interregional kollektivtrafik (tåg, buss, båt, flyg) som är transportpolitiskt motiverad men ej kan bedrivas kommersiellt.

Norge:
Jernbanedirektoratet är statligt förvaltningsorgan i Norge med ansvarar för att upphandla all persontågstrafik.

Danmark:
Avregleringen av tågmarknaden påbörjades för 15 år sedan, men fick ett avbräck efter bland annat DSBs förlustaffärer i Sverige. Avregleringen förväntas fortsätta under 20-talet.

Finland:
Upphandling av trafiken inleds 2019. VR har idag ett ensamrättsavtal med kommunikationsministeriet till 2024, men delar av trafiken förväntas upphandlas tidigare. Staten upphandlar all tågtrafik förutom Helsingforsregionens Närtåg

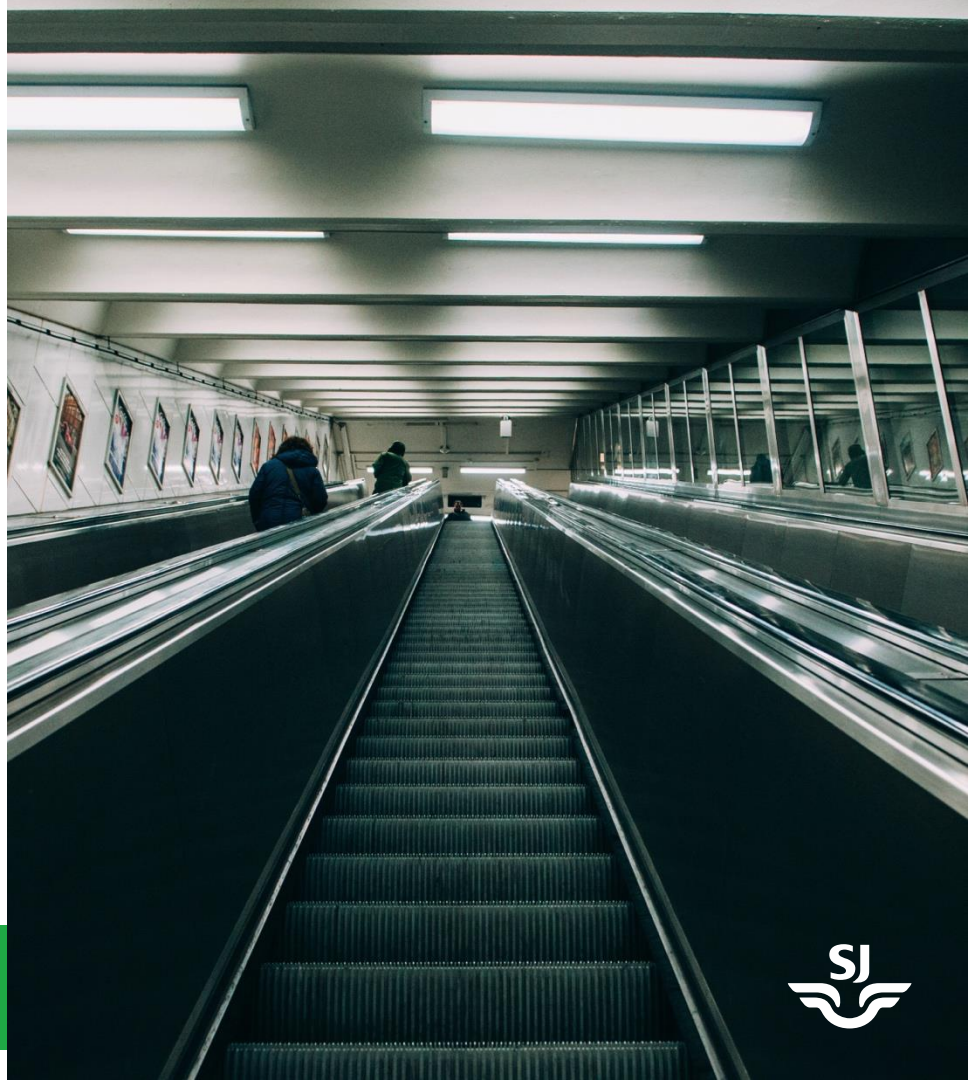

Norges tågtrafikupphandlingar

Trafikkpakke 1 Sør:

- Sørlandsbanen, Oslo – Stavanger
- Jærbanen, Stavanger – Egersund
- Arendalsbanen, Nelaug – Arendal

Trafikkpakke 2 Nord:

- Dovrebanen, Oslo – Trondheim
- Rørosbanen
- Nordlandsbanen
- Raumabanen
- Trondheim – Steinkjer
- Meråkerbanen

Trafikkpakke 3 Vest:

- Bergensbanen, Oslo-Bergen
- Vossebanen, Bergen-Arna/Voss/Myrdal

Trafikkpakke 4 Lokaltåg Oslo:

- Spikkestad-Oslo-Lillestrøm
- Stabekk-Oslo-Ski

Danmarks tågtrafikupphandlingar

Jylland/Fyn:

- Regionaltrafik, diesel
- Tilldelades Arriva i december 2018

Köpenhamn:

- S-tog (pendeltåg), övergång till förarlösa tåg
- Förväntas upphandlas under 20-talet

Øresundståg:

- Øresundståg kommer att kæra trafiken Østerport-Kastrup
- Upphandlas av Svenska myndigheter

Finland

NORWAY
SWEDEN
RUSSIA
Kolari
Kemijärvi
Rovaniemi
Tornio
Oulu
Raahe
Vartius
Kontiomäki
Kajaani
Ylivieska
Kokkola
Haapajärvi
Iisalmi
Vaasa
Kuopio
Seinäjoki
Joensuu
Kaskinen
Jyväskylä
Pieksämäki
Niirala
Mikkeli
Pori
Tampere
Parikkala
Imatra
Rauma
Toijala
Lappeenranta
Kouvola
Lahti
Uusikaupunki
Vainikkala
Riihimäki
Turku
Kotka
Helsinki
Karjaa
Hanko

Finlands 2 första tågtrafikupphandlingar

Helsingfors (HSL):

- Närtågen

Paket 1 (Statlig upphandling):

- Regionaltåg i Södra Finland

SJ